



▶ НАЖИВО

# Переєменування Пушкінської: чому Терехов підтримав ініціативу зараз та які варіанти розглядали, окрім Сковороди



Марія Солодовнік



Роман Кривко



Тетяна Кривоніс

25 січня, 19:05



Григорія Сковороди замість Пушкінської: що про це говорять харків'...



**У Харкові до 26 січня триває громадське обговорення щодо переєменування 65 топонімів, серед яких — вулиця Пушкінська.**

24 січня, після того, як російські війська вдарили ракетами по Пушкінській, міський голова Харкова Ігор Терехов написав: "До вчорашнього дня я не поспішав з рішенням змінити назву вулиці Пушкінської. Але після того, як ворог завдав жахливих ударів по нашому місту, забрав життя невинних і перетворив будинки на руїни, ми бачимо реальну ціну таких рішень".



історикинею Марією Тахтауловою та політологом Антоном Авксентьєвим.



Українське Радіо. Націона...

Перейменування Пу...

SOUNDCLLOUD

14:43

[Privacy policy](#)

## Пушкінська — Сковороди: "Ми маємо гармонізувати топонімічний простір"

За словами Марії Тахтаулової, перейменувати Пушкінську на честь Сковороди запропонували після того, як російські військові знищили музей Григорія Сковороди у Золочівській громаді.

Історикиня каже, що постать Сковороди у Харкові вшанована у назві вулиці, університету, також у місті — чотири пам'ятники філософу.

"Якщо говорити про Григорія Савича Сковороду, про філософа, про його внесок. У 2022 році ми відзначали його 300-річчя з Дня народження, це теж був додатковий аргумент, але я нагадаю, що постать його вшанована у Харкові: і у назві університету одного з найбільших вишів міста, і у назві вулиці, хоча це не велика вулиця, але це вулиця, яка безпосередньо з ним пов'язана —

*Сковородинська може бути, але питання у тому, що вулиця Сковородинівська розташована в іншій частині міста, і це створює плутанину, якої ми намагаємось уникнути. Ми маємо гармонізувати топонімічний простір, покращити його, а не створити додаткові складності з логістикою.*



Пам'ятник Сковороді у Харкові. Пам'ятник Сковороді у Харкові, 4 листопада 2023 року. Фото: В'ячеслав Мавричев/Суспільне Харків

"А також ми у місті мали, принаймні до того, як не було зруйновано корпус педагогічного університету, чотири пам'ятники Григорію Сковороді. Тому, сказати, що він обділений увагою і не вшанований у Харкові, це буде, звісно, перебільшенням. Це аргументи щодо того, чи потрібно ще додатково велику магістральну вулицю міста називати на його честь", — каже Марія Тахтаулова.

**Історична назва Пушкінської у Харкові — Німецька**

▶ Пушкінської, який пропонували, повернути історичну назву.

"У цієї пропозиції було досить багато прихильників, тому що дійсно, якщо говорити з точки зору топоніміки, то у пріоритеті завжди так звані історичні або довготривалі назви. У 1899 році вшановуючи сторіччя з дня народження Пушкіна по всій Російській імперії, Харків не був виключенням, центральні вулиці у містах, попередньо перейменовували на його честь. Ну, і у Харкові такою стала вулиця Німецька", — розповідає Тахтаулова.



У Харкові замальовали стінопис з Пушкіним, 2023 рік. Замальювання муралу, Харків, 4 вересня 2023 року. Фото: Вадим Поздняков

## Європейська замість Пушкінської: чому такий варіант запропонували

"Ще був такий робочий варіант, який також знаходив своїх прихильників, це — вулиця Європейська, загалом вшанувати наших європейських партнерів і наші європейські, євроатлантичні прагнення", — говорить Марія Тахтаулова.



Марія Тахтаулова. Марія Тахтаулова, історик, очільниця північно-східного відділу Українського інституту національної пам'яті. Фото: Суспільне Харків

*Власне, я б не сказала, що будь-яку вулицю можна назвати Європейською у Харкові. На мій погляд, Європейська вулиця має бути масштабом порівняна з тими жертвами, які Україна несе заради того, щоб вибороти своє європейське, євроатлантичне майбутнє.*

"Скажімо, приклад Києва — це центральна площа на початку вулиці Хрещатик у центрі міста. Така ж логіка була і тут, пропонуючи на Пушкінську — Європейську", — говорить історик.

"У нас крім вулиці Пушкінської, є ще в'їзд і станція метро. Тут особливо уважно треба поставитись, тому що станція метро з топонімічної точки зору і просто з точки зору здорового глузду має орієнтувати людину, що там нагорі. Іменні назви для станції метро — це не дуже добра практика", — говорить Марія Тахтаулова.



Декор станції метро "Пушкінська" у Харкові. Фото: Марія Солодовнік/Суспільне Харків

"Хоч і вулиця Сковороди очевидно, що виникне, але за традицією, у нас Пушкінська, Сковородинівська — складно створити прикметник, який був би зручний у використанні щодня. Відповідно, для метро потрібно шукати якусь іншу назву і, на мій погляд, це має бути назва, яка б орієнтувала людей, які перебувають і підземці, вони не бачать навколо ландшафту, вона мала б орієнтувати щодо якихось об'єктів, які нагорі", — каже Тахтаулова.

**Чому Терехов підтримав пропозицію перейменувати Пушкінську**

вулиць.

"Перша стосується Закону України "Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні й деколонізацію топонімії". І згідно з законом, 27 січня 2024 року буде дедлайн, коли місцеві ради повинні ухвалювати відповідні рішення щодо деколонізації топонімії. Якщо я правильно розумію, то попри те, що це має вигляд іміджево як ініціатива Терехова, але це рішення буде не його особисте, а це буде рішення колективного органу — Харківської міської ради", — говорить політолог.



Антон Авксентьев. Антон Авксентьев. Фото: Суспільне Харків

"На сайті міськради з'явилася новина, що буде у п'ятницю, 26 січня, сесія, там 25 питань порядку денного, і 24 буде питання щодо перейменування. Тобто, можливо, саме зараз, бо поспішали, щоб це рішення ухвала саме міська рада, бо далі за алгоритмом закону відводиться три місяці вже для одноосібного рішення мера. Якщо ж і



«все ж таки відповідальність була на колективному органі — міській раді, а не особисто лише на Терехові», — пояснює політолог.



Ігор Терехов. Фото: Олександр Ставицький/Суспільне Харків

"Друге пояснення не виключає першого — це обстріли, які відбулися 23 січня у три хвили, і саме третя, вечірня, зачепила центр міста і вулицю Пушкінську. Можливо, Терехову порадили, що саме зараз той момент, коли вже думка медіанного виборця в Харкові змінюється", — говорить Авксентьев.



Наслідки удару російської ракети по вулиці Пушкінській, 24 січня 2024 року. Фото: Олександр Ставицький/Суспільне Харків

"Йдеться про покроковий відступ, коли спочатку мерія дуже трималася, наприклад, за проспект Жукова, але коли зрозуміла, що думка харків'ян змінилася, то вже від Жукова відступили. Теж саме зараз. Терехов не поспішав, він довго казав, що Пушкін ні в чому не винен, вулиця Пушкінська повинна залишатися. Але, можливо, саме це стало останньою краплею", — каже політолог.

*А Терехов, як і попередній мер Кернес, на мою думку суб'єктивну, він прислухається до думки виборців, намагається ухвалювати те рішення, яке підтримує більшість. Напевно, йому здається, що вже більше підтримує це рішення.*

"Дні, моменти цих обстрілів, напевно, такі пікові точки, коли хочеться харків'янам поривати з усім російським, не розбиратися, що саме він там казав, як він вплинув чи не вплинув на культуру, а просто порвати й максимально забути. І добре, що серед тих політиків, на яких така група виборців орієнтується, теж вже